

Tema Vatten åk 7-9, gy

Kläder: Kläder efter väder. Vattentäta kängor eftersom det kan bli lerigt nära dammen. Om det är torrt i markerna och det är torrt och varmt väder går gymnastikskor bra.

Tid: Exkursionen tar 3 timmar för en grupp. Stanna gärna heldag och vandra och grilla efter guidningen! Se broschyrer om olika naturområden [här](#).

Mat: Medtag gärna frukt och fika. Meddela guiden när det är lagom för eleverna att ta en fruktpaus eller fika och lunch. Guiden är med er 3 timmar så det kan vara bättre att ta lunchen efter guidningen, men det är inte nödvändigt. Gör det som är bäst för elevernas koncentration.

Förberedelser: Man jobbar gruppvis och medföljande lärare är aktiva under exkursionen! Läs in er på planeringen! Gör en färdig uppdelning av klassen i åtta grupper.

Om ni önskar kan vi göra ett nitrattest på exkursionen och jämföra halterna i damm och å. Prata om vad handelsgödsel är i så fall och vad NPK betyder (kväve-fosfor-kalium) med eleverna.

Planering exkursion

- Vi tittar på kartor över en skånsk å för 200 år sedan och nu och pratar om vad som har förändrats. Vi tittar även på två landskapsbilder som visar exempel på ett utdikad jordbrukslandskap och ett där åtgärder som anläggning av dammar har skett. *Filmerna om Höje å och Saxån-Braån beskriver landskapet och åarnas utveckling i Skåne och kan vara bra att titta på innan. Broschyren [En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav](#). Vi kopplar till miljömålen. [Här finns en presentation om Sveriges miljömål](#).*
- Vi delar upp gruppen i två och ena gruppen börjar med en promenad längs ån tillsammans med en av pedagogerna och får med sig [dessa aktivitetskort om promenaden är vid en större å](#) alternativt [dessa kort om de passar bättre till området](#). Efter halva tiden byter denna grupp med den som stannar och jobbar med håvning och vattenrikesnuran.

- De som stannar gör vattenrikesnunnan gruppvís. *Titta igenom beskrivningen av [Vattenrikesnunnan här](#). [Vattenrikesnunnans övningsblad finns här](#).* Genom att studera ån och dess omgívingar kan vi få ett värde på hur ån mår. Vi jobbar med beskuggning och växtlighet, å-fårans utseende, smådjur och vattenhastighet.
- Håvning. Eleverna får sortera djuren i växtätare, rovdjur och detritusätare. Samt även se vilka indikatorarter de har och diskutera vad detta kan betyda. *Spela småkrypsmemoryt i skolan så känner de igen djuren. Prata om växtätare, rovdjur och detritusätare. Läs om indikatorarter [här](#).*
- Värderingsövning. Ett påstående ställs och eleverna ska placera sig längs ett rep på olika ställen beroende på om de håller med eller inte.
- Avslutning och enkel utvärdering.

Ur Lgr22 åk 7-9: Vatten som lösningsmedel och transportör av ämnen, till exempel i mark och växter. Några kemiska processer i mark, luft och vatten samt deras koppling till frågor om miljö och hälsa, till exempel växthuseffekten, vattenrening och spridning av miljögifter. Argumentation och ställningstaganden i aktuella frågor som rör miljö. Betydelsen av biologisk mångfald. Lokala och globala ekosystem.

Efterarbete

Gör quizet om vattenvård [här](#). Jobba med de förberedelser ni inte har hunnit med. Undersök vilka miljöer för olika djur och växter det finns på skolgården och i skolans närhet. Fundera över om ni kan ha faunadepåer för att förbättra den biologiska mångfalden på skolgården. [Här kan ni få tips.](#)

Låt eleverna få skriva rapporter över innehållet i exkursionen. Låt dem utgå från bilderna sidan 6-8 i [En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav](#) samt sina dokumentationer från exkursionen. Vad har hänt med åarna och våtmarkerna i Skåne de senaste 200 åren? Hur såg ni på exkursionen att en damm kan rena vattnet? Berätta om några djur som finns vid eller i åar och våtmarker och vad som är viktigt för att de ska trivas.

Det är kul om vi på Natur i fokus vi får ta del av arbetet och höra hur det går!